Dosarul nr. 2c-56/24
2-24141650-08-2c-11122024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

19 septembrie 2025 or. Anenii Noi

Judecătoria Căușeni (sediul Anenii Noi)
Instanța de judecată constituită din:
Preşedintele şedinţei, judecător Nicolae Ghedrovici
Grefier Liudmila Sucitu, Bîrca Valeria

examinând în şedinţă publică, în limba română, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de administratorul „FLORENI" S.R.L., Bulgaru Stela, către S.R.L. „AVISELECT" cu privire la încasarea penalității contractuale în sumă de 1.680.565,30 (un milion șase sute optzeci mii cinci sute șasezeci și cinci,30) lei și a cheltuielilor de judecată,

A c o n s t a t a t :

Argumentele participanţilor la proces:

La 11 decembrie 2024, administratorul „FLORENI" S.R.L., Bulgaru Stela a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „AVISELECT" cu privire la încasarea penalității contractuale în sumă de 1.680.565,30 (un milion șase sute optzeci mii cinci sute șasezeci și cinci, 30) lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul „FLORENI" S.R.L. a indicat că, la 20 august 2015, între „FLORENI" S.R.L., în calitate de vânzător și S.R.L. „AVISELECT", în calitate d cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 15.

Menționează că, conform pct. 1.1. al contractului, vânzătorul s-a obligat să predea în proprietate cumpărătorului producție de origine avicolă în asortiment, iar cumpărătorul s-a obligat să preia și să plătească vânzătorului prețul acestor produse indicat în factura fiscală, iar potrivit pct. 4.3 al contractului menționat, cumpărătorul s-a obligat să plătească prețul produselor primite în termen de 7 zile bancare din ziua preluării fiecărui lot de produse.

Reclamantul indică că, la 20 februarie 2022, prin acordul adițional la contractul nr. 15 din 20 august 2015, a fost modificat punctul 4.3. din contractul nr.

15 din 20 august 2015 și a fost expus în următoarea redacție: „4.3. Cumpărătorul este obligat să achite prețul produselor primite conform facturilor fiscale, pentru produsele refrigerate în termen de 5 (cinci) zile calendaristice de la data livrării produselor, iar pentru produsele congelate - în termen de 15 (cincisprezece) zile calendaristice de la data livrării produselor.”

Conform pct. 5.2. din contract, în cazul achitării cu întârziere a prețului lotului de producție preluat, cumpărătorul se obligă să plătească vânzătorului o penalitate în mărime de 0,1% din prețul acestui lot de producție pentru fiecare zi de întârziere.

La caz, „FLORENI” S.R.L., susține că şi-a executat integral obligațiile contractuale, fapt confirmat de facturile fiscale semnate şi ştampilate de ambele părți contractante, însă S.R.L. „AVISELECT”, contrar dispozițiilor pct. 4.3. al contractului, nu a plătit în termenul stabilit prețul tuturor produselor recepționate de la vânzător.

Astfel, reclamantul indică că, cumpărătorul este obligat să plătească vânzătorului o penalitate în cuantum de 1680565,30 lei (un milion șase sute optzeci de mii cinci sute şaizeci și cinci lei, 30 bani) pentru achitarea cu întârziere a produselor livrate de către „FLORENI” S.R.L. şi recepționate de către S.R.L. „AVISELECT”, în perioada 02 noiembrie 2021 – 27 iunie 2024.

Menționează că, potrivit tabelului de calcul a penalității, anexat la prezenta acțiune, la data de 27 iunie 2024 penalitatea contractuală de întârziere constituie 1680565,30 lei.

Susține că, în scopul soluționării problemei în cauză pe cale amiabilă, cât și în temeiul art. 166 lit. h) din CPC al RM, la 08 octombrie 2024, în adresa Pârâtului a fost expediată somația cu nr. 105-0, privind solicitarea achitării penalității în mărime de 1680565,30 lei în termen de 5 zile lucrătoare din momentul recepționării acesteia. În pofida faptului că somația a fost recepționată de către pârât la data de 09 octombrie 2024, la data depunerii prezentei acțiuni datoriile nu au fost achitate.

Reclamantul indică că, cu toate că pârâtul a semnat actul de verificare contabil a decontărilor reciproce la situația din 30 august 2024, acesta nu a întreprins careva acțiuni de a stinge datoria acumulată. Aceste acțiuni le interpretează ca fiind de rea-credință, inclusiv pe motiv că după ce a semnat actul de verificare contabil, a continuat să admită întârzieri la achitarea mărfii livrate de către reclamant.

Totodată, a indicat că, potrivit art. 391 alin. (1) din Codul civil al RM „Termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani”.

Susține că, este indubitabil faptul că S.R.L. „AVISELECT”, în calitate de cumpărător este obligat să plătească „FLORENI” S.R.L. în calitate de vânzător,

penalitatea calculată în cuantum de 1680565,30 lei (un milion şase sute optzeci de mii cinci sute şaizeci şi cinci lei, 30 bani) pentru achitarea cu întârziere a produselor livrate de către vânzător şi recepționate de cumpărător în perioada 02 noiembrie 2021 – 27 iunie 2024.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 10, art. 308, art. 391, art. 776, art. 858 alin. (2), art. 901 alin. (1), art. 947 alin. (1), (3), art. 1108 alin. (1) din Cod Civil al RM şi art. 5, art. 7, art. 166, art. 167 din Codul de procedură civilă al RM și solicită instanței de judecată: admiterea acțiunii; încasarea din contul S.R.L. „AVISELECT" IDNO/Cod Fiscal: 1003600085478 în beneficiul „FLORENI" S.R.L., IDNO/Cod Fiscal: 1002601002055 a sumei în mărime de 1680565,30 lei (un milion şase sute optzeci de mii cinci sute șaizeci şi cinci lei, 30 bani) cu titlu de penalitate contractuală; încasarea din contul S.R.L. „Aviselect" IDNO/Cod Fiscal: 1003600085478 în beneficiul „FLORENI" S.R.L. IDNO/Cod Fiscal: 1002601002055 a cheltuielilor de judecată compuse din suma în mărime de 49162,00 lei achitată de „FLORENI" S.R.L. cu titlu de taxa de stat și 200,00 lei taxa de timbru achitată de „FLORENI" S.R.L. la depunerea acțiunii.

<u>Elucidarea poziției participanților la proces:</u>

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului „FLORENI" S.R.L., Bulai Sergiu, a susținut integral acțiunea în sensul formulat și a solicitat admiterea acesteia. A comunicat că partea adversă nu a răspuns la somație și nici nu a depus referință.

În ședința de judecată, reprezentantul S.R.L. „AVISELECT", avocat Caldîba Vitalie, a solicitat respingerea cererii ca fiind nefondată, neprobată și neîntemeiată. Constată că reclamantul pretinde la o datorie care rezultă dintr-un raport juridico-civil, dar nu obligațional, ci contractual. Din conținutul cererii și conținutul contractului, reiese că vânzătorul s-a obligat să predea, iar cumpărătorul s-a obligat să preia producția vânzătorului. Faptul predării bunurilor contractate urma să fie probat printr-un set de documente și acte. Trebuia să fie făcută comanda scrisă. Trebuia să fie livrată marfa cu documentele de însoțire. Trebuia să fie eliberată factură contrasemnată de părți. Trebuiau să fie prezentate documentele care confirmă calitatea, cantitatea și garanția mărfurilor. Nu există nici o datorie în baza contractului. Conform contractului, trebuia să fie făcută comanda, factura. La materiale dosarului, reclamantul nu a prezentat probe cu privire la faptul predării mărfii, nici factura fiscală nu s-a prezentat, predarea nu s-a făcut, iar obligarea de plată nu a survenit. Se constată lipsa datoriilor contractuale, reieșind din conținutul cererii de chemare în judecată: punctele 1.1., 4.3., toate aceste poziții sunt expres indicate în contractul nr. 15: punctele 3.2., 3.3., obligația de plată nu a survenit, deoarece nu a fost executată obligația de predare a mărfii. Conținutul probator prezentat constă din acte de verificare, care prin sine nici nu confirmă obligația

vânzătorului de predare a mărfii. Reiterează că, nu vorbește de toate raporturile între părți, nu partea pârâtă a ales raportul obligațional, nu partea pârâtă a înaintat probe. Înscrisurile prezentate de partea reclamantă nu constată nici o legătură cu contractul. Partea reclamantă urma să prezinte probe (facturi, acte, etc.). Actele de verificare nu demonstrează nici o legătură cu contractul nr. 15. Solicită respingerea cererii de chemare în judecată.

Aprecierea instanţei:

Audiind participanţii la proces, apreciind pretenţiile formulate în acţiune în raport cu probele prezentate, administrându-le pertinenţa şi temeinicia prin prisma legislaţiei ce guvernează raportul juridic litigios, instanţa de judecată consideră că, cererea de chemare în judecată depusă de administratorul „FLORENI" S.R.L., Bulgaru Stela, către S.R.L. „AVISELECT" cu privire la încasarea penalității contractuale în sumă de 1.680.565,30 (un milion șase sute optzeci mii cinci sute șasezeci și cinci,30) lei și a cheltuielilor de judecată urmează a fi respinsă, reieșind din considerente ce succed.

Potrivit art. 308 Cod Civil, act juridic civil este manifestare de către persoane fizice şi juridice a voinţei îndreptate spre naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice civile.

Conform art. 774 alin. (1) Cod Civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face."

În baza art. 775 alin. (1) Cod Civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

Conform art. 776 Cod Civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Conform art. 1108 Cod Civil, Prin contractul de vînzare-cumpărare, o parte (vînzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părţi (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul şi să plătească preţul convenit.

Potrivit art. 858 alin. (1), (2) Cod Civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

În conformitate cu art. 130 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

Instanța reține că, la 20 august 2015 între „FLORENI” S.R.L., în calitate de vânzător și S.R.L. „AVISELECT”, în calitate de cumpărător, a fost încheiat Contractul de vânzare-cumpărare nr. 15 (f.d. 8-9, vol. I).

Conform pct. 1.1. al contractului, vânzătorul s-a obligat să predea în proprietate cumpărătorului producție de origine avicolă în asortiment, iar cumpărătorul s-a obligat să preia și să plătească vânzătorului prețul acestor produse indicat în factura fiscală, iar potrivit pct. 4.3. al contractului, cumpărătorul s-a obligat să plătească prețul produselor primite în termen de 7 zile bancare din ziua preluării fiecărui lot de produse.

Ulterior, la 24 februarie 2022, a fost încheiat acord adițional nr. 14-73-2022 la contractul nr. 15 din 20 august 2015, prin care a fost modificat punctul 4.3. din contract și a fost expus în următoarea redacție: „4.3. Cumpărătorul este obligat să achite prețul produselor primite conform facturilor fiscale, pentru produsele refrigerate în termen de 5 (cinci) zile calendaristice de la data livrării produselor, iar pentru produsele congelate – în termen de 15 (cincisprezece) zile calendaristice de la data livrării produselor.” (f.d. 10, vol. I).

La 08 octombrie 2024, „FLORENI” S.R.L. înaintează către S.R.L. „AVISELECT” Somație prin care comunică că, „FLORENI” S.R.L. și-a executat integral obligațiile contractuale, fapt confirmat de facturile fiscale semnate și ștampilate de ambele părți contractante, însă S.R.L. „AVISELECT” contrar dispozițiilor pct. 4.3. al contractului, nu a plătit în termenul stabilit prețul tuturor produselor recepționate de la vânzător. Astfel, cumpărătorul este obligat să plătească vânzătorului o penalitate în cuantum de 1680565,30 lei (un milion șase sute optzeci de mii cinci sute șaizeci lei, 30 bani) pentru achitarea cu întârziere a produselor livrate de către „FLORENI” S.R.L. și recepționate de către S.R.L. „AVISELECT” în perioada 02 noiembrie 2021 – 27 iunie 2024 (f.d. 34, vol. I).

Conform art. 947 alin. (1) Cod Civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

Clauza penală este datorată, numai dacă sunt întrunite condiţiile necesare acordării de despăgubiri, însă creditorul nu trebuie să facă dovada existenţei prejudiciului, întrucât legea porneşte de la ideea că lipsa de folosinţă a unei sume de bani provoacă creditorului un prejudiciu, constând în cuantumul penalităților datorate, pe perioada întârzierii la executare. Clauza penală reprezintă o convenţie accesorie cu toate consecinţele, decurgând din aceasta calificare, dar, în același timp, reprezintă şi o pedeapsa privată reparatorie.

Așadar, clauza penala reprezintă, în primul rând, o pedeapsă civilă şi numai apoi, doar în măsura în care s-a produs un prejudiciu, este şi o reparație. Scopul clauzei penale este determinarea anticipată a cuantumului despăgubirilor ce vor fi

plătite de către debitor, iar nu crearea unei posibilităţi pentru debitor de a se libera de obligaţia principală, asumată printr-o altă prestație. Suma prevăzută prin clauza penală are menirea de a compensa prejudiciul suferit de creditor, prin neexecutarea obligaţiilor contractuale de către debitor.

Potrivit pct. 5.1. al Contractului de vânzare-cumpărare nr. 15 din 20 august 2015, în cazul predării lotului de Producție cu întârziere, Vânzătorul se obligă să plătească Cumpărătorului o penalitate în mărime de 0,1% din prețul acestui lot de Producție pentru fiecare zi de întârziere, iar potrivit pct. 5.2. al aceluiași contract, în cazul achitării cu întârziere a prețului lotului de Producție preluat, Cumpărătorul se obligă să plătească Vânzătorului o penalitate în mărime de 0,1% din prețul acestui lot de Producție pentru fiecare zi de întârziere.

Totodată, potrivit pct. 5.3. al contractului sus numit, părțile de comun acord au convenit asupra faptului că, penalitatea stipulată de prezentul contract este penalitate punitivă și achitarea ei nu scutesc Părțile de executarea obligațiilor, prevăzute de prezentul contract, inclusiv a obligațiilor, pentru încălcarea cărora Părțile sunt obligate să plătească penalitatea. Achitarea penalității de către o Parte nu lipsește cealaltă Parte de dreptul de a cere de la Partea vinovată repararea prejudiciului peste penalitate.

Instanța reține că, potrivit prevederilor art. 949 Cod civil, alin. (1) Dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atât executarea obligaţiei, cât şi plata penalităţii. Nu se poate cere atât executarea obligaţiei, cât şi plata penalităţii dacă penalitatea s-a stipulat cu titlu de despăgubire în locul prestaţiei şi nu doar cu titlu de mijloc de garantare a executării obligaţiei.

(2) Creditorul are dreptul să pretindă repararea prejudiciului în partea neacoperită prin penalitate (clauză penală inclusivă). În cazurile prevăzute de lege sau contract, creditorul poate cere sau despăgubiri, sau penalitate (clauză penală alternativă), poate cere repararea prejudiciului peste penalitate (clauză penală punitivă) sau poate cere doar penalitate (clauză penală exclusivă).

(3) În cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalităţii numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării.”

Astfel, instanța de judecată ajunge la concluzia de a respinge pretenția reclamantului cu privire la încasarea sumei penalităților, or, la momentul recepționării plăților pentru loturile de produse predate, reclamantul nu a calculat pârâtului careva penalități conform pct. 5.2. al Contractului de vânzare-cumpărare nr. 15 din 20 august 2015, respectiv nu și-a rezervat acest drept în mod expres.

La caz, dat fiind faptul că, suma pentru produsele livrate a fost achitată integral, iar la momentul primirii executării (ultimul transfer fiind la 27 iunie 2024 pentru produsele livrate la 15 mai 2024), reclamantul nu a calculat pîrîtului şi nu a pretins în mod expres plata penalităţilor, fapt confirmat nemijlocit în ședința de

judecată de către reprezentantul „FLORENI” S.R.L., Bulai Sergiu, instanţa de judecată conchide că, „FLORENI” S.R.L., prin prisma art. 949 alin. (3) Cod civil, nu şi-a rezervat expres acest drept şi nu are dreptul să ceară plata penalităţii conform pct. 5.2. al Contractului de vânzare-cumpărare or pentru achitarea întîrziată a produselor livrate, reclamantul urma să calculeze şi să pretindă pârâtului plata penalităţii la data primirii executării, sub sancţiunea imposibilităţii creditorului conform art. 949 alin. (3) Cod civil de a mai pretinde plata penalităţii după data primirii necondiţionate a plăţii pentru produsele livrate efectuate cu întârziere, dar nicidecum abia la data de 08 octombrie 2024, penalitatea fiind calculată pentru toate produsele livrate în perioada 02 noiembrie 2021 – 27 iunie 2024, deşi urma a fi rezervat şi calculat pîrîtului în exclusivitate doar la data primirii executării.

Declararea rezervei de către creditor nu este o obligaţie, însă este o sarcină. Creditorul nu poate fi silit să o îndeplinească, ci el doar are interesul propriu de a o îndeplini pentru a evita decăderea din dreptul la penalităţi. Legea decade creditorul din dreptul la penalitate dacă el acceptă executarea obligaţiei fără a-şi rezerva penalitățile. Decăderea are loc chiar dacă creditorul omite să facă rezervă din motiv de necunoaştere a legii, deoarece nu se cere ca creditorul să aibă intenţia de a pierde dreptul la penalităţi.

Plata penalităţii de către debitor după decăderea creditorului conform alin. (3) constituie o îmbogățire nejustificată a creditorului. Astfel, pentru evitarea decăderii, creditorul trebuie să facă rezerva la momentul acceptării executării, fapt ce nu există la caz. Rezervarea este o manifestare de voinţă a creditorului prin care comunică debitorului faptul că, deşi acceptă executarea obligaţiei cu întârziere, penalitățile rămân a fi datorate şi nu sunt iertate. După natura sa juridică, ea nu este un act juridic civil, ci o acţiune asimilată actelor juridice supus recepţiei.

Or, faptul că încasarea penalităților constituie o clauză reflectată în contractul de vînzare-cumpărare, nu este suficientă în sensul dispunerii încasării clauzei penale, în lipsa rezervării acestui drept într-un înscris la recepţia plății, în condiția executării tardive.

La caz, s-a stabilit cu certitudine că reclamantul nu şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării, fapt recunoscut de reprezentantul acestuia în ședința de judecată, şi, drept urmare nu poate cere plata penalităţii.

În circumstanţele conturate supra, în situaţia în care reclamantul nu şi-a rezervat dreptul la penalităţi, or, solicitarea acestora s-a realizat efectiv cu mult timp după acceptarea plăților, fiind acceptate fără anumite rezerve și obiecții la primirea acestora, cererea de chemare în judecată urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Aici instanţa consideră necesar a menționa jurisprudenţa naţională referitor la rezervarea dreptului creditorului în vederea solicitării penalităţii la primirea

tardivă a prestației, şi anume, cauzele CSJ, nr. 2ra 890/23, 2ra-171/23; 2rac-54/23; 2ra-902/23.

În cauza CSJ nr. 2rac-259/23, Curtea a apreciat necesitatea clarificării aplicării prevederilor art. 949 alin. (3) din Codul civil, având în vedere existența unui cadru normativ clar și bine definit privind procedura de încasare a penalităților în cazul acceptării tardive a prestațiilor, fără rezervarea dreptului la penalități. Curtea a statuat că penalitățile, în condițiile în care obligațiile au fost executate tardiv dar acceptate de creditor fără rezerva dreptului la penalități, nu mai pot fi încasate. În consecință, solicitările privind plata penalităților în caz de întârziere, fapt acceptat de creditor, nu operează automat, ci doar cu condiția ca ultimul să-și fi rezervat expres dreptul menționat concomitent cu acceptarea.

Finalmente, instanţa de judecată ajunge la concluzia respingerii cererii de chemare în judecată înaintată de administratorul „FLORENI” S.R.L., Bulgaru Stela, către S.R.L. „AVISELECT” cu privire la încasarea penalității contractuale în sumă de 1.680.565,30 (un milion șase sute optzeci mii cinci sute șasezeci și cinci,30) lei și a cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art.art. 94-98, 238-241 Cod de procedură civilă,

H O T Ă R Ă Ș T E :

Acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de administratorul „FLORENI” S.R.L., Bulgaru Stela, către S.R.L. „AVISELECT” cu privire la încasarea penalității contractuale în sumă de 1.680.565,30 (un milion șase sute optzeci mii cinci sute șasezeci și cinci,30) lei și a cheltuielilor de judecată, se respinge integral ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Căușeni (sediul Anenii Noi).

Președintele ședinței,
Judecător Nicolae Ghedrovici

Copia corespunde originalului, judecător Nicolae Ghedrovici